

Nr 28.

Herr **Lindhagen**, *om anslag till tryckning av vissa handlingar rörande de svenska statsdomänernas historia.*

Ett särdeles betydelsefullt och intresseväckande kapitel i vår ekonomiska historia äro de förutseenden, meningsbrytningar, uppoffringar och försummelse, som länkat de svenska statsdomänernas öden genom tiderna. Särskilt betydelsefulla voro de tilldragelser och förfoganden, till vilka den ekonomiska liberalismens genombrott i början på 1800-talet gav anledning.

Det behöves knappast erinras om, huru värdefullt det skulle vara, att de huvudsakliga dokumenten i denna historia funnos samlade på ett översiktligt sätt och utgivna av trycket. För många olika ändamål behöves forskningar i dessa urkunder, men det möter stora svårigheter samt uppoffringar av både arbete och kostnader för att tillrättafinna desamma, och sedan de väl använts för ett eller annat ändamål går den nedlagda mödan väsentligen förlorad igen för kommande tider. Detta är också en anledning till att forskningen alldeles för litet sysselsatt sig med dessa saker och att obekantskapen om dessa vägledande, ofta synnerligen spännande svenska öden och äventyr är synnerligen stor på alla håll.

Ett länge känt behov skulle därför bliva fyllt och många besparingar i tid, arbete och omkostnader vinnas om genom statens försorg de huvudsakliga dokumenten om dessa tilldragelser kunde bliva efter en systematisk plan från trycket utgivna. Därigenom vanns också en bättre vägledning var man uti olika ämnen skulle kunna finna det övriga materialet, som ansetts för vidlyftigt att kunna till trycket befordras. Givetvis bör publikationen omfatta icke blott ännu outgivna manuskript utan även gamla författningar och andra dokument som väl finnas avtryckta

någonstädes men äro svåra att återfinna och sammanhålla bland de spridda, osammanhängande urkällorna.

Den närmare planen för arbetets ordnande bör givetvis överlämnas till Kungl. Maj:ts bedömande. Till en början torde ett visst måttligt belopp vara tillräckligt att anslå. Skulle det under utgivningens fortgång visa sig att arbetet tar större omfattning och föranleder utgivandet i en längre följd av skilda avdelningar av detsamma, lärer Kungl. Maj:t icke underlåta att hos Riksdagen begära en ökning av anslaget.

På grund härav hemställes,

att Riksdagen ville bevilja ett förslagsanslag av 5,000 kronor att efter Konungens närmare bestämmande användas till utgivning från trycket av huvuddokumenterna och andra belysande handlingar över historien om de svenska statsdomänernas öden under skilda tider och särskilt dokumenterna om den ekonomiska liberalismens genombrott i början av 1800-talet och verkningar med hänsyn till nämnda domäners användande.

Stockholm den 20 januari 1913.

Carl Lindhagen.

Nr 29.

Herr **Lindhagen**, om anslag till lån åt lappar i Västerbottens och Norrbottens län för inköp av renar.

Åt lapparna inom Jämtlands län ha, som bekant, av statsverket inköpts åtskilliga hemman till deras begagnande för renbetet. Genom utarrendering av åtskilliga förmåner inom de åt lapparna sålunda upplåtna land inflyter årligen åtskilliga medel, som fonderats under namn av »Jämtländska lappväsendets fond».